

se desfășoară pe mai multe planuri. Ar fi de dorit ca aceste planuri să se manifeste convergent, să dispară, de exemplu, discrepanța, prea des invocată, dintre judecata criticii și judecata publicului, dar mai cu seamă acci recepționeri de profesie, obișnuții să se aplece asupra artei ca asupra unui perpetuu pacient. Desigur că pentru asta ar trebui să se retragă la o parte, cu ochii în pământ, velleitarii, vanitoșii, demagogii — ei, mai întâi. Apoi, și acei critici care nutresc gândul vulgar că, autori și scrieri, stă în puterea lor să le facă și să le desfacă. S-ar insenina orizontul artei...

De aceea, privește actualele *Teze* ale Conferinței Naționale a scriitorilor nu ca pe un breviar de sfaturi pentru creație, ci, mai degrabă, ca pe dezideratul, formulat pe larg, al unui climat literar îmbunătățit. În chip fatal, analiza fenomenului creator din ultimii ani se prezintă succintă, globală. Sigur că, în ce privește dramaturgia, s-ar fi putut merge mai în profunzime, considerațiile s-ar fi putut extinde. Dar acest lucru rămâne valabil și pentru poezie, și pentru proză. Oricine poate ridica îndreptățite pretenții în judecarea, cât mai completă, a muncii lui. E, acesta, unul dintre rosturile viitoarei conferințe. În legătură cu

starea dramaturgiei printre celelalte genuri, aș vrea să semnez numai — mi-ar părea rău dacă n-aș face-o — ușoara ei tendință spre o anumită autonomie (dicată de condiția reprezentării) față de literatură în general. Câteva situații și replici însălate precar și date pe mîna unui regizor, sfîrșesc uneori prin a deveni spectacol, fără a putea deveni însă și *piesă de teatru*. Primordiala exigență față de text, indiferent de transformările care-l așteaptă pe scenă, nu e totdeauna respectată. La acest punct, aș cita cu plăcere, din *Teze*, două propoziții fundamentale: „De o importanță deosebită, în afirmarea propriilor valori spirituale, este limba națională...” și: „Cultul limbii este o datorie sacră a scriitorului...”

În rest, cunoaștem cu toții, bineînțeles, că s-au făcut multe, că multe se mai pot face. De unele, ca și de altele, ne ocupăm în activitatea noastră profesională cotidiană, fără a solicita răgaz, și cit de temeinic ne simțim capabili. Dar *opera*, încă o dată, se naște la masa de scris, și astăzi după legi neelucidate pe deplin, constituind un precipitat vital, care tinde să ne implice pe fiecare dintre noi. Cînd ea apare, trebuie s-o întîmînim totdeauna fără prejudecăți, drept ceea ce este.

telex-,,teatru/“●telex-,,teatru/“●telex-,,teatru/“

În aceste zile, cînd Festivalul național „Cîntarea României” se apropie de sfîrșit, etapa finală fiind în plină desfășurare, o revistă prezintă, în întreaga ei varietate, această amplă manifestare, începînd cu fazele prime și continuînd cu etapele interjudețene. Este vorba de revista „Cîntarea României”, editată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, al cărei număr 5/1981 este mult superior, prin diversitate, cuprindere și spirit critic, celor anterioare. ● Între 20 și 30 iunie 1981, municipiul Focșani a organizat o suită de manifestări artistice închinată sărbătoririi a 130 de ani de activitate teatrală pe aceste meleaguri. ● La Teatrul de Stat din Turda a avut loc premiера piesei Balada celor

doi îndrăgostiți de Dimitrie Roman, în regia lui Matei Varodi și scenografia Clarei Racz-Manea, avîndu-l în distribuție pe Nina Sas Antonov, Emil Gheorghe și Vasile Iușan. ● În cadrul „Săptămîinii teatrului pentru copii”, care a premers zilei de 1 iunie, A.T.M., în colaborare cu Consiliul Național al Organizației Pionierilor, a organizat dezbaterile „Cum slujește teatrul, copiii”; au participat oameni ai scenei și comentatori ai fenomenului teatral. ● La jumătatea lunii mai, Teatrul de Stat din Oradea a prezentat, la Atena, spectacolul O scrisoare pierdută de I. L. Caragiale. ● Am citit cu deosebit interes eseul „Rimbaud”, lucrare de tinerețe a dramaturgului Horia Lovinescu, publicat în volum. Il reco-

mandăm cu căldură. ● Regizorul Mihai Berechet are, acum, la sfîrșitul stagiunii, o activitate susținută. El repetă, la Teatrul Național, Act venețian de Camil Petrescu, în scenografia lui Constantin Russu și avînd în distribuție pe Florin Piersic, Emanoil Petruș, Cezara Dafinescu, Mihai Niculescu, Andrei Ionescu, Ileana Iordache, iar la Teatrul „Nottara”, Mizerie și noblețe de dramaturgul italian Eduardo Scarpetta (care, nu cred că știți, este tatăl altui dramaturg italian cunoscut nouă, Eduardo De Filippo). ● Revista „Tribuna” a publicat piesa lui Mircea Radu Iacoban, Proces verbal dramatic. Iată o concurență care ne bucură, cu atît mai mult cu cît alegerea revistei s-a dovedit inspirată. Piesa teșeanului este foarte bună.

VIITORUL ROL

MIHAELA JUVARA

Mihaela Juvara a avut norocul să debuteze în anii în care pe scena românească mai străluceau nume azi intrate în legendă: Mihai Popescu i-a fost profesor, Lucia Sturdza Bulandra, Sonia Cluceru, Jules Cazaban, Ștefan Ciobotărașu — parteneri de spectacol. Întreaga ei carieră, cu împlinirile și cu dificultățile ei, este legată de Teatrul „Bulandra”; aici, Mihaela Juvara a dobândit un stil de joc elegant și sigur. Personajele ei — de obicei, în „echilibru fragil” între comic și dramatic — se caracterizează prin energie morală și prin vitalitate. A interpretat peste optzeci de roluri, printre care: Vidra (*Răzvan și Vidra* de B. P. Hasdeu), Păuna (*Recolta de aur* de Aurel Baranga), Veronica (*Trei generații* de Lucia Demetrius), Lady Milford (*Intrigă și iubire* de Schiller), Clitemnestra (*Orestia* de Eschil), Cleia (*Esop* de G. Figueiredo), Titania (*Visul unei nopți de vară* de Shakespeare), Checca (*Casa cea nouă* de Goldoni), Augusta (*Meteorul* de Dürrenmatt), Soția (*Casa de modă* de Theodor Mănescu), Juana (*Lozul cel mic* de Hector

Quintero), Donna Maddalena (*Voluptatea onoarei* de Pirandello).

În comedia *O zi de odihnă*, de Valentin Kataev, Mihaela Juvara va interpreta rolul Vera Karpovna.

„Vera Karpovna este directoarea casei de odihnă «Porumbelul». Lipsită de viață personală (fără soț, fără cămin), ea se dedică acestei case și oaspeților ei: devotamentul ei are accente de fanatism, și izvorăște, parțial, din vanitate. Celor cărora le poartă de grijă le impune un program riguros, un «regim special pentru sănătate» și un regulament strict. Firește, casa de odihnă respiră un aer de severitate, departe de a fi recreativ. Însă directoarea, infatigabilă, caută să-și câștige oaspeții și nu contenește să laude peisajele minunate din împrejurimi.

De bună credință, și cu cele mai bune intenții (dar cu ce, oare, se pavează iadul ?!), această femeie de 50 de ani încearcă să-și mobilizeze vidul afectiv cu viețile celor din jur, ale oaspeților, care, cu cât sînt mai de seamă, cu atât devin mai interesați. Arde de dorința de a le cunoaște problemele personale, participă, cu un soi de exaltare, la suferințele și bucuriile lor; dar, intrînd în miezul lucrurilor, întrece uneori măsura. De teamă că-și poate pierde musafirii «aleși», de care e atât de mîndră, întimplări mărunte iau pentru ea proporții apocaliptice.

Rolul îmi place pentru că este viu, pitoresc, colorat, și totodată pentru că îmi pune probleme legate de descifrarea unui tip psihologic aparte: această femeie e o insingurată, dar e și capabilă de pasiune, chiar dacă modul în care ajunge să se identifice cu «onoarea» casei de odihnă sună, pe de o parte, ridicol, pe de alta, îngrozitor...

Textul fiind generos, lucrul este pasionant; echipa, împreună cu regizorul Valeriu Moiescu, caută adevărul fiecărui moment, fără să se limiteze la comicul de situație”.

telex-„,teatrul“ ● telex-„,teatrul“ ● telex-„,teatrul“

● A luat ființă la Hunedoara un nou teatru popular. Tînărul colectiv a prezentat piesa Anchetă asupra unui tînăr care nu a făcut nimic de Adrian Dohotaru și, se pare, a pășit cu dreptul, calificîndu-se pentru etapa republicană a Festivalului național „Cîntarea României”. ● În librării, un nou volum de teatru: Fintina cu patru

adevăruri, volum care reunește mai multe piese ale lui Vasile Rebreanu. ● O nouă piesă de Mircea M. Ionescu, în pregătire la Teatrul Bacovia din Bacău: Aventura unei femei cumînți, în regia actorului Mircea Crețu și scenografia Gloriei Iovan. ● Tot la Teatrul Bacovia, a avut loc premiera unui spectacol pentru copii, intitulat

Un car cu proști, după povestirile lui Ion Creangă, în regia lui Doru Mihai Atanasiu și scenografia lui Silviu Rogojînschi. ● La Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani au avut loc două premiere: Epoleții invizibili de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, în regia și scenografia lui Costin Marinescu, și Moartea accidentală a unui

VIITORUL ROL

FLORIN PIERSIC

Florin Piersic, personalitate frapantă, e prea cunoscut și admirat, pentru a mai avea nevoie de prezentare. L-am întâlnit în pauza dintre două spectacole și l-am rugat să-mi vorbească despre preocupările lui actuale.

„Trec anii... trec lunile-n goană, și-n zbor, anii trec... de la Național nu mai plec. Asta, ca să începem să vorbim despre viitor, veseli. Se pare că «șoarecii» mei, după 14 stagioni, au fost... puși în cui. Poate nu definitiv, cine știe ce urmează după vacanța... Vedeți, sint și optimist. Am auzit că se reia *Coana Chirița*, și, la dorința regizorului Horea Popescu, am rămas pe post de Leonas, cu toate că aș fi vrut să predau ștafa unui alt coleg. *Cartea lui Ioviță* (de fapt, cartea lui Everac, și, dacă nu se supără autorul, și a mea, într-un fel) se joacă mult. De fiecare dată când mă îndrept spre sala Atelier, mă gândesc la declarația autorului-regizor, din caietul-pro-

gram: «În această piesă, care e cea mai puțin piesă, din câte am scris, doresc să fie cit mai puțin teatru...». Asta și încercăm, și eu, și partenerii mei: să fim cit mai curați, cit mai puri, cit mai adevărați, deci, mai «neteatrali»... Simt atenția și perceperea textului de către spectatori: deși deocamdată este singurul spectacol în care joc, mă consumă, mă preocupă, mă soliciță, așa cum înțeleg eu meseria asta dură și fermecătoare.

Lubitorilor musicalului le-am pregătit, pentru toamnă, o surpriză: rolul falsului antipatic, timidul Ștefan Valeriu din *Jocul de-a vacanța*, după Mihail Sebastian. Regia, Matei Alexandru.

Astea au fost o introducere la cele ce vi le voi spune, legate de ultima mea distribuie de către Mihai Berechet. Am mai jucat în regia lui Berechet: am fost Malcolm în *Macbeth*, alături de Tanți Cocea și de superbul Emil Botta, Chance Wayne în *Dulcea pasăre a tinereții* de Tennessee Williams; Tudor din *Zodia Taurului* de Mihnea Gheorghiu. Acum voi fi Pietro Gralla, din *Act venețian*. Rolul acesta trebuie pregătit minuțios, trebuie luat încet, filă cu filă, și înfățișat cu forță, cu sobrietate, cu o viață interioară bogată, cu o ardere de care sint capabili numai oamenii excepționali. Camil Petrescu ne aduce pe scenă o intruchipare a dorinței de absolut, un caracter extraordinar de puternic, care, însă, ca simplu om, e un învins. Un inflexibil, care «moare» în picioare.

Rol greu, piesă grea, puțin spectaculoasă, dar plină de idei, care cere pătrundere în sfera esențialului. După Kovács György, după George Constantin, e greu să-l joci. O răspundere. Ca să folosesc un termen al criticii, încă o dovadă de maturitate. Oare, o să pot? Repetăm, învățăm, gândim, trăim, și vă dau întâlnire în aceeași sală a Naționalului. Până atunci, vă doresc ce-mi doresc și mie: viață bună!»

Maria MARIN

telex-., teatrul“ ● telex-., teatrul“ ● telex-., teatrul“

anarhist de Dario Fo, în regia lui Costin Marinescu și scenografia lui Vasile Jurje. ● De la Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara aflăm că se repetă Minciuna izbăvitoare de Székely János, O scrisoare pierdută de I. L. Caragiale și Vrăjitoarele din Salem de Arthur Miller. Teatrul are un program permanent de spectacole

pe Valea Jiului și, firește, în județele Timiș și Arad.

● Noua serie de Absolvenți al secției române de actorie a Institutului de teatru „Szentgyörgyi István“ a prezentat, la jumătatea lunii iunie, o suită de spectacole cu care, dealtfel, și-a susținut examenul de diplomă: Nu puneți dragostea la încercare, după Locatelli, Micii

burghezi de Maxim Gorki, D'ale carnavalului de I. L. Caragiale și Cînd va cînta cocoșul de Ivan Bukovčan. ● Se află în curs de definitivare programul turneelor teatrelor din toată țara pe litoral, în cadrul stagiunii estivale. Vom reveni, fiindcă se anunță interesant sub multe aspecte!

FAIMA